

Palaute Lisäeläkelaitoksien hallintoa koskevista määräyksistä ja ohjeista (Dnro FIVA 12/01.00/2018)

Viittaus	Kommentit perusteluineen (ja mahdollinen muotoiluehdotus)	Finanssivalvonnan vastaus
Yleiset kommentit		
Eläkesäätiöyhdistys - ESY	<p>Lisäeläkelaitosten hallinto</p> <p>On tärkeää, että sekä määräyksissä että ohjeissa, mutta myös niiden soveltamisessa otetaan huomioon hallinnon suhteellisuusperiaate ja sovittaminen eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaan. Direktiivin täytäntöönpanossa oli tavoitteena sääntelytason suhteuttaminen valvottavan toimintaan ja sääntelyn pitäminen sillä tasolla, ettei hallinnollinen taakka muodostuisi valvottaville kohtuuttomaksi.</p> <p>Suomalaiset lisäeläkkeitä hoitavat eläkesäätiöt ja –kassat ovat toiminnaltaan ja organisaatorakenteeltaan pienimuotoisia verrattuna Eurooppalaisiin IORP sääntelyn alle oleviin toimijoihin.</p>	<p>Finanssivalvonta toteaa, että suhteellisuusperiaate on otettu huomioon valmistelussa niiltä osin kuin se on katsottu mahdolliseksi.</p>
Kommentit määräys- ja ohjekoelmista 14.01.00.2016 eläkekassat ja 15.01.00.2016 eläkesäätiöt. Kohta 4.5	<p>Annamme kommenttimme asiaan tässä osiossa koska lausuntopalvelussa ei ole kohtaa ao. näistä määräys- ja ohjekokoelmista lausumista varten.</p>	

Vakuutusvalvonta, Marja Koponen

Julkinen

	<p>Eläkekassoja koskevan määräyskokoelman 4.5 kohdassa todetaan (koskee myös eläkesäätiöiden määräys- ja ohjekokoelmaa), että eläkekassan rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut olisi pidettävä erillään Suomessa harjoittamansa toimintaan liittyvistä eristä. Määräys on suora lainaus vuoden vaihteessa kumottavasta laista, joka perustui aikaisempaan direktiiviin. Uudessa laissa ei enää ole vastaavaa säännöstä. On siis tarkistettava tätä lukua koskevien määräysten lainmukaisuus ja varmistettava, että Finanssivalvonnalla on valtuus antaa asiasta määräyksiä.</p>	<p>Finanssivalvonta toteaa, että rajat ylittävän toiminnan osalta määräykset ja ohjeet on käyty läpi ja kumottu niiltä osin kun ne eivät vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Samassa yhteydessä on tarkistettu Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet.</p>
Kohta 3.2	<p>Eläkekassoja koskevan määräyskokoelman 3.2 kohdassa (koskee vastaavin osin myös eläkesäätiöitä) on määräykset ylikatteen sisäisestä siirrosta osastolta toiselle.</p> <p>Finanssivalvonta on viimeisten vuosien aikana tarkentanut toimintaansa ja varmistanut ennen määräysten antamista, että sillä on määräyksenantovaltuudet asiaan. Kysymyksessä olevan määräys- ja ohjekokoelman osaa on muutettu 2013, jolloin määräykseen on lisätty viittaus "Ks. myös STM:n määräys (11/02/2000) omaisuuden arvostamisesta." Kyseinen asetus on kuitenkin kumottu jo 1.1.2007.</p> <p>Voimassa oleva asetus on säädetty 2006, ja se on tullut voimaan 1.1.2007. Eläkesäätiölain 45.5 §:ssä (ja vastaavaan vakuutuslainsäädännön pykälässä) säädetään, että "Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston...arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysy-</p>	<p>Finanssivalvonta toteaa, että määräyksiä viittaussuhteiden osalta on päivitetty vastaamaan voimassa olevaa STM:n asetusta ja samassa yhteydessä on tarkistettu määräyksenantovaltuudet (eläkekassoilla 3.2 ja eläkesäätiöillä 3.1.4). Päivitetyt määräys- ja ohjekokoelmat eläkekassoille 14.01.00.2016 ja eläkesäätiöille 15.01.00.2016 on kirjoitettu kokonaisuutena eri tavoin kuin nykyiset määräykset ja ohjeet. Määräyksiä on päivitetty siltä osin kuin se on mahdollista huomioon ottaen, että kyse on osasta vanhimpia Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita, jotka tullaan vakuutuslainsäädännön ja eläkesäätiölain kokonaisuudistuksen seurauksena uudistamaan siten, että ne vastaavat kirjoitusasultaan Finanssivalvonnan nykyisiä määräys- ja ohjekokoelmia.</p>

	<p>västi kattavan... vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan Finanssivalvonnan suostumuksella palauttaa työnantajalle. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa siitä, että ylikatetta arvioitaessa tiettyjen katteeseen kuuluvien varojen arvo lasketaan käyvästä arvosta poikkeavasti.”</p> <p>Lakipykälään perustuen voimassa olevassa asetuksessa säädetään, että palautettaessa ylikatetta työnantajalle, varat arvostetaan käyvästä arvosta poiketen. Osakkeet ja osuudet 85 % käyvästä arvosta ja kiinteistöt 70 % käyvästä arvosta. Viittaukset ovat lakiin, joista tosin pykälää ESL 47 e § ja vastaavaa vakuutuskassalain pykälää ei enää ole olemassa, vaan ne on kumottu 24.3.2017.</p> <p>Mainittu laki antaa sosiaali- ja terveysministeriölle mahdollisuuden säätää ylikatteen arvostamisesta käyvästä arvosta poiketen, kun ylikatetta palautetaan työnantajalle. Finanssivalvonnalla ei ole tällaista valtuutta.</p> <p>Tilanne on toisenlainen 3.2.2 tarkoittamassa sisäisessä siirrossa osastolta toiselle (vastaava kohta eläkesäätiöiden määräys- ja ohjekokoelmassa).</p> <p>Eläkesäätiölain 6 §:n 3 momentissa säädetään ylikatteen siirtämisestä osastolta toiselle (vakuutuskassalain pykälä on vastaava). Pykälän mukaan ”Jos A-osaston 46 §:n .. varojen arvioidaan tilinpäätöksen</p>	
--	---	--

Vakuutusvalvonta, Marja Koponen

Julkinen

	<p>yhteydessä kattavan ..vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (ylikate) saadaan siirtää B-osaston eläkevastuun katteeksi. .. Siirron seurauksena sille osastolle, jolta varoja siirretään, ei saa jäädä vastuuvajausta.”</p> <p>Pykälä ei anna sosiaali- ja terveysministeriölle asetuksenantovaltuutta käyvistä arvosta poikkeamiseen eikä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa käsitelläkään käyvistä arvosta poikkeamista kuin ylikatteen palauttamisessa työnantajalle. Pykälä ei anna myöskään Finanssivalvonnalle valtuutta määrätä omaisuuden käyvistä arvosta poikkeamiseen.</p> <p>Vallitseva Finanssivalvonnan käytäntö on vuosikymmenten ajan ollut, että poikkeamista käypään arvoon arvostamisesta on käytetty ainoastaan ylikatteen palauttamiseksi työnantajalle. Näin myös eläkesäätiö- ja vakuutuskassalait säätävät tilanteesta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus vastaa vallitsevaa lakia. Määräys- ja ohjekokoelmaa on muutettava ja viittaukset kumottuihin asetuksiin on poistettava. Määräyksiä on myös tarkennettava vastaamaan voimassa olevaa asetusta, lakia ja vallitsevaa käytäntöä. Samoin on varmistettava valtuudet antaa asiasta määräyksiä</p>	
Sosiaali- ja terveysministeriö	Sosiaali- ja terveysministeriö on lausunut, että se ei anna lausuntoa luonnoksesta lisäeläkelaitosten hallintoa koskeviksi määräyksiksi ja ohjeiksi.	

Vakuutusvalvonta, Marja Koponen

Julkinen

Valtiovarainministeriö	Valtiovarainministeriöllä ei ole lausuttavaa Finanssi- valvonnan Lisäeläkelaitosten hallintoa koskevista määräys- ja ohjeluonnoksista.	
Guido Kross	Annetussa lausunnossa ei ole lausuttu Lisäeläkelai- tosten hallintoa koskevista määräyksistä ja ohjeista.	
Työeläkevakuuttajat Tela ry	Työeläkevakuuttajilla ei ole lausuttavaa asiasta.	
Eläkesäätiöyhdistys – ESY		
Lukukohtaiset kommentit		
Lisäeläkelaitosten hallinto määräyk- set ja ohjeet, luku 4, kohta 7	(Määräyksen 7. kohta). Tarpeettoman hallintokuormi- tuksen vähentämiseksi esitämme, että viimeistään 1.12. tai 30 päivää ennen seuraavan tilikauden alkua tehtävään ilmoitukseen riittäisi eläkesäätiön asiamie- hen/eläkekassan toimitusjohtajan ilmoitus vakuutettu- jen määrästä. Vaatimus matemaatikon allekirjoituk- sesta aiheuttaa asiaan ylimääräistä viivettä, kustan- nuksia ja hallintokuormitusta, mikä ei kuitenkaan ole perusteltua hallinto- ja vastuunäkökulmasta.	Finanssivalvonta toteaa, että vakuutustekninen tut- kimus jota voidaan vaihtoehtoisesti käyttää myös vakuutettujen lukumäärän perusteena on vakuutus- matemaatikon allekirjoittama. Vakuutusmatemaa- tikko vahvistaa allekirjoituksellaan myös muun il- moituksen vakuutettujen lukumäärästä, koska lisä- eläkelaitoksen vakuutusmatemaatikolla on ase- maansa pohjautuen käytettävissään ajantasaiset tiedot vakuutettujen lukumäärän selvittämiseksi.
Lisäeläkelaitosten hallinto määräyk- set ja ohjeet, luku 6, kohta 2	Kohtaan tulisi selventää, että aktuaaritoiminnolla tar- koitetaan tilannetta, jossa eläkelaitos itse takaa bio- metrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton, tai etuuksien tason (ESL 41 I § ja VKL 77 I §).	Finanssivalvonta toteaa, että luvun soveltamis- alasta käy ilmi, millaisiin eläkelaitoksiin määräyksiä ja ohjeita sovelletaan, ja aktuaaritoiminnon sisältö käy ilmi ESL:sta ja VKL:sta. Lainsäädännön sisäl- töä ei ole tarpeen toistaa määräyksissä ja ohjeissa.
Lisäeläkelaitosten hallinto määräyk- set ja ohjeet, luku 6, kohdat 10-11	Laissa ei ole kohtia, mihin ohjeissa viitataan (a-c –koh- dat), joten ohjeita on muutettava. On myös varmistet- tava ESL 135 §:ään ja VKL 170 §:ään tehtyjen viittaust- ten oikeellisuus.	Finanssivalvonta korjaa viittaukset a-c -kohtiin viit- tauksiksi 1-3 kohtiin. Finanssivalvonta toteaa, että viittaus ESL 135 §:än ja VKL 170 §:än on oikein, koska määräysten ja ohjeiden kohdassa (11) tode- taan vain, että henkilön tulee täyttää samat kelpoi- suusehdot kuin mainituissa lainkohdissa tarkoitettun vakuutusmatemaatikon. Määräyksissä ja ohjeissa

Vakuutusvalvonta, Marja Koponen

Julkinen

	<p>Ohjetta pitäisi täsmentää kertomalla, että 3 vuoden tarkastelussa henkilön sopimattomuus seuraa esimerkiksi sellaisista lainvastaisista toimista, joilla on pyritty taloudellisen hyödyn tavoitteluun toisen kustannuksella tai väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle.</p>	<p>ei oteta kantaa siihen, millaiset kelpoisuusehdot ovat ja missä niiden sisällöstä muutoin säädetään.</p> <p>Finanssivalvonta toteaa, että ESY viittaa kolmen vuoden tarkastelulla ilmeisesti kohdan (13) ensimmäiseen alakohtaan. Finanssivalvonta toteaa, että ESY:n ehdottama muotoilu saattaisi johtaa siihen, että sopimattomuutta arvioitaessa ei otettaisi riittävästi huomioon kaikkia niitä tilanteita, jotka mahdollisesti voisivat aiheuttaa henkilön sopimattomuuden tehtävään.</p>
<p>Lisäeläkelaitosten hallinto määräykset ja ohjeet, luku 6, kohta 16</p>	<p>Annettavaa kirjallista vakuutusta tulisi täsmentää siten, että siitä kävisi ilmi, että henkilö vakuuttaisi ettei hän ole saanut viimeisten kolmen vuoden aikana sakkoa teosta, jolla on pyritty taloudellisen hyödyn tavoitteluun toisen kustannuksella eikä väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle. Tarkoituksenmukaista ei liene olla se, että henkilö luettelisi ao. kohdassa saamansa liikennesakot yms, joilla ei ole ilmeisestä syystä merkitystä hallituksen jäsenen kelpoisuutta arvioitaessa. Kohdan tarkentaminen palvelisi hallinnon suhteellisuusperiaatetta.</p>	<p>Finanssivalvonta viittaa edelliseen vastaukseensa.</p>
<p>Lisäeläkelaitosten hallinto määräykset ja ohjeet, luku 7, kohta 12</p>	<p>Kun Euroopan unionin direktiiviä säädettiin, pidettiin tärkeänä sitä, että direktiivillä ei rajoiteta mahdollisuutta nimittää hallitukseen työnantajien ja työntekijöiden sopivaksi katsomia jäseniä. Lakia säädettäessä pidettiin tärkeänä, että vaatimuksista ei tehdä tiukempia, kuin mitä direktiivi edellyttää. Finanssivalvonnan ohje asiasta on lakia ja direktiivin vaatimuksia ankarampi. Valvottavat yleensä pyrkivät noudattamaan tarkasti myös Finanssivalvonnan ohjeita, joten normin</p>	<p>Finanssivalvonta toteaa, että sijoitustoiminnan tuntemuksen voi hankkia aikaisemman sijoitustoiminnan kokemuksen lisäksi myös koulutus- ja perehdyttämisohjelman kautta. Finanssivalvonta lieventää kohdan (12) kolmannen alakohdan muotoilua lisäämällä kohtaan tekstin: "tai riittävästi muuta aihepiiriin liittyvää osaamista".</p>

Vakuutusvalvonta, Marja Koponen

Julkinen

	<p>kirjoittaminen ohjeen muotoon, ei merkittävästi vähennä sen velvoittavaa sisältöä.</p> <p>Asiassa pitäisi ottaa huomioon eläkesäätiöiden ja eläkekassojen luonne työnantajakohtaisina eläkelaitoksina. Kysymys on lisäeläkkeiden hoitamisesta, jossa työnantaja vastaa laitoksen rahoituksellisista sitoumuksista vastuiden ollessa täysimääräisesti katettuna. Toiminta ei laajuutensa eikä luonteensa puolesta ole muutenkaan verrattavissa suuren työeläkeyhtiön toimintaan. Esitämme ensisijaisesti lukumäärää koskevan vähimmäisvaatimuksen (ohjeen) poistamista, mutta toissijaisesti sitä, että ohjetta tarkennettaisiin ainakin niin, että hallituksen jäsenten määrän ollessa 4 henkilöä, vaatimuksella tarkoitettaisiin yhtä henkilöä.</p> <p>Ohjetta tulisi täsmentää myös siten, että määritellään minkälaista eläkealan tuntemusta siinä tarkoitetaan. Lisäeläkkeitä hoitavan eläkelaitoksen hallituksen jäsenelle voi olla yleistiedon kannalta hyödyllistä tuntee perusteet lakisääteisen eläkejärjestelmän eläkkeiden määräytymisestä ja rakenteesta, mutta hallituksen jäsenyyden tehtävän kannalta olennaisempaa ja keskeistä on yleisellä tasolla mieltää miten lisäeläkkeitä myöntävän eläkesäätiön tai eläkekassan etuudet määräytyvät, lakisääteisten eläkkeiden ensisijaisuudesta yhteensovituksessa lisäeläkkeen kanssa ja toiminnan perusluonteesta, mikä poikkeaa merkittävällä tavalla lakisääteisten eläkkeiden hoitamisesta.</p>	
Lisäeläkelaitosten hallinto määräykset ja ohjeet, luku 7, kohta 19	Ohjetta pitäisi täsmentää siten, että 3 vuoden tarkastelussa henkilön sopimattomuus seuraa esimerkiksi	Finanssivalvonta toteaa, että eläkelaitoksen tulisi lähtökohtaisesti itse arvioida, millaista eläkealan tuntemusta kyseisen eläkelaitoksen toiminta edellyttää, ja perustella Finanssivalvonnalle näkemyksensä.

Vakuutusvalvonta, Marja Koponen

Julkinen

	<p>sellaisista lainvastaisista toimista, joilla on pyritty taloudellisen hyödyn tavoitteluun toisen kustannuksella tai väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle. Tarkoituksenmukaista ei liene olla se, että henkilö luettelisi ao. kohdassa saamansa liikennesakot yms, joilla ei ole ilmeisestä syystä merkitystä hallituksen jäsenen kelpoisuutta arvioitaessa. Kohdan tarkentaminen palvelisi hallinnon suhteellisuusperiaatetta.</p>	
<p>Lisäeläkelaitosten hallinto määräykset ja ohjeet, luku 8, kohta 5.</p>	<p>Määräystä tulee tarkentaa. Ulkoistamisesta annetun määräyksen mukaan ulkoistamisesta on tehtävä ilmoitus kuuden kuukauden kuluttua lain voimaantuloista. Määräys menee osittain päällekkäin lain ulkoistamista koskevan voimaantulosäännöksen kanssa. Toiminnon suorittaminen samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja on usein ulkoistamista. Näissä tilanteissa määräaikana tulisi käyttää ulkoistamisesta annettua määräaika.</p>	<p>Finanssivalvonta muuttaa kohtaa (5) siten, että hakemus tulee tehdä Finanssivalvonnalle ulkoistamisilmoitusta vastaavasti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta annetut lait ovat tulleet voimaan.</p>